

ség, amiért nem régen a tanács ellen adta le szavazatát.

— Nem is állította és nem is állítja azt senki — mondtuk —, hogy a tisztviselők határozott utasítást kaptak az „igen“-nel való szavazásra, azonban az alárendeltségi viszony érzete akaratlanul is presszióképen hat.

— Lehet —, mondotta elgondolkozva a polgármester. — Majd Wimmer Fülöp vádjáról beszélt, amely szerint autokrata módon intézi a város ügyeit.

— Engem megválasztottak polgármesterré és azért választottak meg, hogy vezessem a város

ügyeit. Így tehát jogosan vagyok autokrata, amíg betöltöm ezt az állást, jogosan kívánom, hogy a dolgok úgy folyjanak, ahogyan én akarom, ahogyan én tartom jónak. Másképpen állna a kérdés, ha bolondságokba hajszolta volna a várost az én autokratizmusom, de — legalább is én úgy gondolom — eddig még nem követtem el bolondságokat a város rovására.

— A gázgyár ügye — fejezte be a polgármester a beszélgetést —, egészen világos. Ha nem sikerül megfelelő egyezséget elérni, mi bizony tovább folytatjuk a pört jogaink teljes érvényesítéséért, de előbb megkíséreljük azt az egyezséget.

Június 30-ig 15 ezer állami tisztviselőt bocsátanak el.

Budapest, május 31. A kormány hozzájárult a fölsőleges állami tisztviselők elbocsátására vonatkozó rekonstrukciós intézkedések gyors végrehajtásához. A tervezet értelmében 1926 június 30-ig 15000 állami tisztviselőt bocsátanak el. A budapesti államrendőrség személyzetét már a f. év június 1-én 2300 fővel leszállítják. Az elbocsátandók legnagyobb része már el is hagyta az állami szolgálatot.

A közlekedési minisztérium felszámolás alatt áll. A személyzet, kivéve azokat a tisztviselőket, akik más minisztériumból ideiglenesen nyertek beosztást, az állami szolgálatból f. évi augusztus

31-én fognak kiválni. Ennek következtében 240 tisztviselőt bocsátanak el a minisztériumból.

A menekültügyi hivatal, a szénkormánybizottság s az árvizsgáló bizottság felszámolása folytán az elbocsátott tisztviselők száma további 270 fővel emelkedik.

A létszámredukcióra irányuló további intézkedések szintén előkészítés alatt állanak, úgy hogy a kidolgozott program értelmében elbocsátható tisztviselők 15 százaléka már folyó évi június 30-ig végleg ki fog válni az állami szolgálatból.

A magyar-jugoszláv tárgyalások kedvezően haladnak.

Belgrád, május 31. A *Beugradske Novosti* jelenti: A magyar-jugoszláv tárgyalások kedvezően haladnak előre. A postaegyezménybizottság kölcsönös megegyezéssel befejezte munkáját, épp úgy a pénzügyi bizottság is, kivéve némely pénzügyi kérdést, amelyet a pénzügyi albizottságnak adtak át elintézés vé-

gett. A bírói jogsegélyre vonatkozó tárgyalásoknál néhány vitás pont merült fel. Emiatt Wodianer követ elutazott Budapestre, hogy kormányától instrukciót kérjen. Wodianer követ kedden tér vissza Belgrádba s értesítéseink szerint akkor az összes vitás pontok kérdésében létrejön a megegyezés.

A Poincaré-kormány vasárnap lemond.

Páris, május 31. Mint a *Temps* jelenti, a Poincaré-kabinet tagjai vasárnap délután fél 11 órakor megjelennek az Elyséesben és a közvéleménynek átadják a lemondást tartalmazó hivatalos iratot. Az Intranszigeant jelentése szerint fennforoghat, hogy az elnök a távozó kabinetet felkeri az ügyeknek még néhány napig való továbbvezetésére, minthogy meg kell várni az új kamaraelnök megválasz-

lását, ami előreláthatólag csak kedden délelőtt, legkorábban is csak hétfőn este történhetik meg.

Páris, május 31. A radikális szocialista párt végrehajtó bizottságának ülésén Herriot az elnökválságra vonatkozóan kijelentette, hogy ha Millerandtól elfogadják a kormányalakításra vonatkozó megbízást, lehetetlen azután Millerand ellen fordulniok.

Volt-e Szegeden római telep?

Sebestyén Károly muzeumi előadása a szegedi várról.

Szeged, május 31. (Saját tudósítónktól.) Szépszámú, tudományos kérdések iránt is fogékony intelligens közönség előtt folyt le ma délután a kulturpalota dísztermében a második muzeumi előadás. Az előadó ezúttal Cs. Sebestyén Károly tanár volt, a muzeum művészeti osztályának vezetője és Szeged multjának szorgalmas buvára. A szegedi vár keletkezése című, a muzeum anyagára támaszkodó, de önálló kutatásokon alapuló nagyérdékű előadásában azt bizonyította, hogy az eddigi tudományos feljegyzésekkel ellentétben Szegeden is volt valamilyen római telep, valószínűleg katonai rendeltetéssel.

A közönség érdeklődését állandóan lekötő előadásnak, amelyet vasárnap délelőtt 11 órakor megismételt Sebestyén a nagyközönség számára, eszmemenete a következő volt:

Bár a történelem azt tanítja, hogy a szegedi vár IV. Béla király korában épült, földrajzi és régészeti szempontok és adatok egybevetéséből arra lehet következtetni, hogy a szegedi vár ennél sokkal régebb korbán keletkezett s hogy ez az idő visszanyulik az ókorba. A Tisza völgye már az újabb kőkorszakban igen sűrűn lakott terület volt s miután a máramrosi és erdélyi sóbányák utja éppen Szegednél egyesült, egészen bizonyos, hogy már a legrégebbi időben is volt itt ezen a fontos földrajzi ponton emberi település és a kereskedelmi utak védelmére való földből készített erődítés.

Szeged földrajzi fekvése minden más bizonyíték nélkül is igen valószínűvé tenné azt a feltevést, hogy Szeged helyén római telephely volt. Az ősi vízmenti kereskedelmi utat a rómaiak alatt is fennállott, a rómaiak nagy arányokban művelték az erdélyi sóbányákat és a só szállítására külön hajóhadat szerveztek, amely a Maroson és a Ti-

szán járt le a Dunáig. Ennek a kereskedelmi utnak a védelmére külön hadihajó flottát tartottak fenn a rómaiak és a folyópartokat erődök és községi telepítvények sűrű láncolata borította. A Maros balpartján végig egész sora volt a római telepeknek s egy jól kiépített római út kísérte a folyót csaknem egész hosszában. Ennek az utnak utolsó kimutatható nyoma a mai Németsanánál van, a tudomány azonban azt tartja, hogy Szegedig vezetett. A rómaiak igen fejlett pannoniai ut-hálózatából két út kelt át a Dunán s ezek valószínűleg Szegednél találkoztak, ahol átkelven a Tiszán, csatlakoztak a Dáciába vezető marosmenti úthoz. Mivel azonban Szeged kívül esett a római birodalom határain és a régi írók sem említik, a történelemtudomány azt tanítja, hogy Szeged helyén római település nyomait hiába keressük.

Mikor a szegedi várat negyvenkét évvel ezelőtt lebontották, a vár falaiból és a földből kikerült mindenféle régiséget, követ, téglát stb. összegyűjtötték s az ma a szegedi muzeumban van elraktározva. Ezek között újabb időben, rendezés alkalmával, kerültek elő olyan tárgyak, amelyek kétségtelenné teszik azt, hogy itt a vár helyén a rómaiak idejében telephely, esetleg erődítés volt. Előkerültek bélyeggel ellátott római téglák, amelyek a várfalból bontottak ki, ugyanonnan került ki egy faragott kő, (valószínűleg egy oltárkönek a részlete) római felírásnak három sorával. Találtak a földásás alkalmával mélyen a földben két olyan helyiséget, amelynek a padlója jellegzetes római mozaik-téglácskával volt burkolva. Az egyik várfal fundamentumából előkerült egy római márványszobornak a feje, azonkívül akadt még néhány cserép- és bronztöredék, valamint római éremlelet. Ezek olyan tárgyi bizonyítékok, amelyek eddig teljesen ismeretlenek voltak és amelyek alapján a régi álláspontot revideálni kell.

Hogy mi lett a sorsa a szegedi római telepnek, azt nem tudjuk. Valószínűleg ugyanaz, mint a többi Maros-menti castrumé. Mikor a római őrsgök elvonultak és a népvándorlás barbár népei foglalták el a rómaiak helyét, elpusztultak, ledőltek a falai, rombadőlt a vár. Évszázadokig így fektűt s mikor újra állam alakult a régi Pannonia és Dácia területén és megint erősségeket emeltek az ország kiváló pontjain, akkor szinte magától kínálkozott újra ez a hely a Tisza-Maros szögénél, a sószállító utak gócpontjánál. Nem csak a régi helyet, hanem még a régi falakat is felhasználták akkor, mikor a helyén megépítették a szegedi magyar várat.

Jelentések

a drágítások frontjáról.

Szeged, május 31. (Saját tudósítónktól.) Az árvizsgáló bizottságok hatáskörét alaposan megnyirbálták az utóbbi időben, sőt halálos ítéletük is kész van már valamelyik miniszter fiókjában, aki csupán az alkalmas időt várja az ítélet kihirdetésére és végrehajtására. A megszükkített hatáskörű és halálraírt bizottságok működése így nagyon hasonlatos az szgonizáláshoz. Mozognak még ugyan néha, de ez a mozgás nem jelent már életet, csak az élet szimulálását.

A szegedi árvizsgáló bizottság is hasonló sorsra jutott. Pedig valamikor, nem is olyan nagyon régen, egyik legfontosabb intézmény volt a városban. Alig múlt el nap, hogy ne adott volna egy-két-kelet-nyolc újságcikkre való anyagot és ha a közigazgatási riportert nagyon megharagította valami, a türelmes bizottságon ki próbálhatta méregbe mártott tollának erejét. Ma azonban megszűnt ez a lehetőség. Nagyon csendes intézmény lett az árvizsgáló bizottságból. Létezéséről sem igen tudnak már. A rendes heti ülések is elmaradtak, az elnök csak akkor hívja össze a tagokat, amikor valamilyen fontosabb tárgy kerül szőnyegre. De nem igen kerül, így a kevésbé fontosakból is fontosak válnak, mert ülésezni még is kell, ha nincs is sok célja és értelme.

Pénteken is ülésezett a bizottság, még pedig a régi, jó szokáshoz híven, szigorúan zárt ajtók mögött. Az ülésnek, értesülésünk szerint, mindössze két fontosabbnak minősített tárgya volt: A nyomozó jelentése és a rendőrség büntügyi osztályának átirata.

A nyomozó jelentéséből tudomásul vette a bizottság, hogy május 28-ától 29-éig Szegeden a buza métermázsója 1500 koronával esett, ezzel szemben a liszt kilója 2—300, a marha- és sertéshús kilója 2000, a tejszarnoki tej literje pedig 200 koronával emelkedett. Pedig a piacon — mondja a nyomozó jelentése — most már lehet jó tejet kapni 4—4500 koronáért, míg a Központi Tejszarnokban 5200 korona a tej ára...

Bejelentette a nyomozó azt is, hogy megfigyelése szerint a piaci süteményárusok nem adják annyiért a kiflit és a zsemlyét, amennyire kiírják, hanem lényegesen drágábban, ha nem látnak ellenőrt maguk körül. Több ilyen árdrágító piaci süteményárust rajta is csipelt és feljelentette őket az uzsorabírósnál, amely szombatn tárgyalta le az ügyeket és Lunec jözséf süteményárust azért, mert a süteményt kétszáz koronával drágábban adta, nyolc napi fogházra és 1000 korona mellékbüntetésre ítélte. Ott rögtön a tárgyalás után le is tartóztatták, mert az eljárás statáriális. Okulhatnak belőle a többiek.

Panasza van nyomozónak néhány husiparosra is. Tizennyolcezer koronára írják ki a fej-láb kilóját, de 25—26.000 koronáért adják és olyan csontosat adnak, hogy beletörik az éhes fogyasztó foga. Több husiparost feljelentett ezért az uzsorabírósnál, de ítélet még nincs. Ha lesz, jelenti.

Dr. Borbola Jenő rendőrtanácsos, az államrendőrség büntügyi osztályának vezetője pedig azt közli átiratában az árvizsgáló bizottsággal, hogy a május 13-án tartott ellenőrzés alkalmával harminckét olyan kereskedőt találtak, akik nem tartja be az árak kötelező kifüggesztéséről szóló rendeletét. Mind a harminckét kereskedőt ellen megtette a rendőrség a feljelentést. — Május 14-én piaci razziaát tartott a rendőrség és a razzia eredményeképpen nyolc olyan kofát állítottak a kihágási bíróság elé, akik megszegték az elővárlási tilalmat. Ugyanakkor a Mars-téri zsibpíacon hatrendbeli kihágást konstataált a rendőrség.

Dr. Borbola Jenő átiratát is tudomásul vette a bizottság és ezzel az ülés tárgysorozata ki is merült.